

REFERAT Klima- og Miljøudvalget 2026-2029 d. 19-05-2026

Mødedato Tirsdag d. 19. maj 2026 kl. 08:30

Mødested Udvalgsværelset, Stalden, Nørregade 36, Indgang X, 5000 Odense C

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Hvilende fredning af Højstrup Øvelsesplads. Fornyet behandling.....	4
Lukket: Salg af vejareal, Odense M.....	8
B-sag: Ny højfrekvent buslinje 12A mellem Skibhusene og Hjallesø Station.....	9
B-sag: Prioritering af midler til mere skov og natur i Odense.....	16
C-sag: Overblik over økonomiske udfordringer i Klima- og Miljøforvaltningen og foreslåede løsninger.....	18
C-sag: Drøftelse af Klima- og Miljøudvalgets budgetbidrag 2027-30.....	22
C-sag: Anlægsforslag til budget 2027.....	24
C-sag: Udmøntning af krav vedrørende Fremtidens Administration.....	26
C-sag: Drøftelse af Effektiviserings- og omprioriteringsstrategi.....	28
C-sag: Drøftelse af fordelingen af midler til Klimahandleplanen.....	31
C-sag: Økonomisk genopretningsplan og balance af lønudgifter indenfor for trafik, anlæg og vejområder.....	35
C-sag: Økonomisk genopretningsplan for park, kirkegårde og krematorium.....	38
D-sag: Status for klimatilpasningsplan 2025.....	42
D-sag: Aktuelle sager.....	45

Punkt 1: Godkendelse af dagsorden

01.30.00-G01-6862-25

Sagsresumé

Dagsorden fremsendes til godkendelse.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender dagsordenen.

Punkt 2: Hvilende fredning af Højstrup Øvelsesplads. Fornyet behandling

01.05.10-P20-1-26

Sagsresumé

Denne sag handler om en hvilende fredning af Højstrup Øvelsesplads.

Udvalget skal tage stilling til, i hvilket omfang kommunen skal indgå som medrejsler i den fredningssag, Danmarks Naturfredningsforening vil rejse for Højstrup Øvelsesplads. Fredningen skal sikre områdets natur- og rekreative værdier.

Sagen var forelagt på Klima- og Miljøudvalgets møde den 28. april 2026, men blev udsat, da der var et ønske om, at den skulle belyses yderligere. Sagen forelægges herefter på ny med en uddybende sagsfremstilling. Sagen er blevet suppleret med uddybende billeder og oversigtskort over det berørte område ved Højstrup Øvelsesplads.

Fredningsforslaget forventes rejst inden sommerferien 2026.

Effekt

Med Effekt- og Økonomiopfølgningen for 2. halvår 2025 besluttede byrådet, at effektopfølgningerne i den nuværende form afsluttes med årsberetningen for 2025. Med det nye byråd udarbejdes et nyt setup for effektuniverset, herunder vurdering af effekt i politiske sager. Derfor vil der ikke under dette emne blive skrevet noget, før der er taget politisk stilling til, hvordan et nyt effektunivers skal se ud og bruges.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender, at Odense Kommune skal være medrejsler af den hvilende fredningssag om Højstrup Øvelsesplads.

Beslutning

Udvalgsmedlemmerne Tommy Hummelrose (C) og Sophie Mosgaard (V) fremsætter følgende ændringsforslag: "Konservative og Venstre foreslår, at Klima- og Miljøforvaltningen i samarbejde med By- og Kulturforvaltningen indgår i en dialog med Danmarks Naturfredningsforening (DN) om en samlet helhedsplan for området.

En fredning i området er rigtig og relevant af flere årsager:

- Området indeholder stærke natur- og rekreative værdier
- Fredning understøtter byrådets ønske om etablering af "Den rønne ring"
- Området er placeret bynært og med nem offentlig adgang

Der er dog enkelt mindre arealer i randzonen af området, som med fordel kan benyttes til kommende byudvikling, uden at påvirke naturværdier væsentligt. Disse områder er potentielt placeret op mod letbanestationen, op mod Middelfartvej samt i Pårup, men skal afklares i en nærmere dialog med DN. En dialog med DN vil kunne give en balanceret fredningsproces, hvor hovedparten af området indstilles til fredning i et samarbejde mellem DN og Odense Kommune, og hvor enkelt mindre områder reserveres til kommende byudvikling."

Udvalgsmedlemmerne Tommy Hummelrose (C) og Sophie Mosgaard (V) stemmer for ændringsforslaget. Rådmand Tim Vermund (A) og udvalgsmedlemmerne Muuse Cali (B) og Ditte Helene Rasmussen (F) stemmer imod.

Ændringsforslaget er dermed forkastet.

Klima- og Miljøudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlemmerne Tommy Hummelrose (C) og Sophie Mosgaard (V) stemmer i mod.

Sagsfremstilling

Denne sag genoptages med henblik på at præsentere en uddybende sagsfremstilling

Danmarks Naturfredningsforening har gennem mange år ønsket at give Højstrup Øvelsesplads en fredningsmæssig beskyttelse på grund af naturværdier og arealets bynære beliggenhed. Området ejes og anvendes i dag af Forsvaret, men den dag Forsvaret måtte afhænde arealet, ser DN en risiko for, at området disponeres til byggeri eller anlæg, og at naturværdierne dermed går tabt.

Der er ingen aktuelle planer hos Forsvaret om at afhænde øvelsespladsen.

Området, som forventes omfattet af fredningsforslaget, består bl.a. af beskyttede søer, moser samt beskyttede sten- og jorddiger. Der er allerede eksisterende stinetværk og trampestier, og området benyttes af cyklister, hundeluftere og borgere i området. Fredningen omfatter ca. 186 hektar, hvoraf 185,68 hektar ejes af Forsvaret og 0,32 hektar ejes af Odense Kommune (matr.nr. 7000d Stegsted By, Paarup).

Kortet viser fredningsforslagets afgrænsning (rød streg) samt beskyttede naturtyper indenfor området. Blå markering er vandhuller/søer. Rød markering er moser. Naturtyperne er beskyttet jf. naturbeskyttelseslovens § 3.

Naturbeskyttelsesloven værner naturtyperne mod ændringer i deres naturtilstand. Naturtyper omfattet af denne paragraf må derfor ikke påvirkes i negativ retning eller nedlægges. Der kan dog i særlige tilfælde meddeles dispensation til ændringer. På mødet vil yderligere naturdata om området samt potentialer blive præsenteret.

Danmarks Naturfredningsforenings formål med at frede området er:

- At sikre og forbedre områdets naturværdier, herunder at øge biodiversiteten samt bevare og forbedre levesteder for sårbare og truede arter.
- At sikre og forbedre områdets rekreative værdier, herunder offentlighedens adgang.
- At skabe grundlag for naturpleje.
- At medvirke til overholdelsen af Danmarks internationale traktatmæssige forpligtelser i forhold til at beskytte naturen.

Når den hvilende fredning træder i kraft, skal arealerne driftes og forvaltes med henblik på at øge biodiversiteten. Der må generelt ikke opføres ny bebyggelse eller faste konstruktioner, fx lysmaster, solcelleparker, sportspladser m.m., og der må ikke anlægges nye veje i området.

Fakta om fredninger

Fredninger er omfattet af naturbeskyttelseslovens kapitel 6. En fredningssag skal varetage naturbeskyttelseslovens § 1, som blandt andet tilsigter at beskytte naturen og dens bestand af vilde dyr og planter samt deres levesteder.

Offentlighedens adgang til naturen er ligeledes omfattet af lovens formål og skal sikre, at alle har ret til at færdes på stier i skove og i det åbne land.

Der rejses årligt i gennemsnit 10-11 nye fredningssager, og der fredes i gennemsnit hvert år godt 2.000 hektar. Det er Fredningsnævnet for Fyn, der behandler fredningsforslaget, og beslutter, om et område skal fredes. En fredningssag forventes at være afsluttet indenfor 2-4 år, afhængig af, om sagen bliver påklaget.

Odense Kommune har tidligere, sammen med Danmarks Naturfredningsforening, rejst sagen om fredningen af Hesbjergkilen. Denne fredning blev afgjort i 2025.

Kommunens rolle i fredningen

Det er Klima- og Miljøforvaltningens vurdering, at Odense Kommune, som medrejer af fredningssagen, i højere grad vil have indflydelse på fredningsbestemmelsernes indhold gennem samarbejde med Danmarks Naturfredningsforening. Samtidig vil en rolle som medrejer af sagen signalere kommunens seriøse engagement i at forbedre natur og biodiversitet.

At kommunen er medrejer af fredningssagen medfører ingen økonomiske forpligtelser.

Hvis Odense Kommune afstår fra at være medrejer og derved kun er part i sagen, når Fredningsnævnet for Fyn behandler sagen, vil Odense Kommune udelukkende blive hørt og have mulighed for at kommentere på fredningens indhold på lige fod med andre berørte parter.

I begge tilfælde skal kommunen varetage både borgernes, lodsejeres og naturens behov. DN kan rejse en fredning, selvom kommunen ikke ønsker at påtage sig rolle som medrejer af sagen. DN vil uafhængigt af kommunens deltagelse efterfølgende indsende fredningsforslaget til Fredningsnævnet.

DN forventer at indsende et fredningsforslag til en hvilende fredning af Højstrup Øvelsesplads inden sommerferien 2026. Herefter er fredningsnævnet myndighed på sagen.

På grund af områdets meget bynære placering vil Forsvaret sandsynligvis rette henvendelse til Odense Kommune om mulig overtagelse den dag, de ønsker at afhænde arealet. Arealet vil blive udbudt til salg. Ved en fredning af området vil værdien af arealet være væsentligt reduceret i forhold til en normal markedsværdi. Andre mulige fremtidige ejere kan være Naturstyrelsen eller en fond, fx Den Danske Naturfond.

Kommunens forpligtelse

Hvis fredningen gennemføres, skal plejemyndigheden udarbejde en plejeplan for området senest to år efter fredningens gennemførelse. Plejemyndigheden, som er Staten for statsligt ejede arealer og kommunen for egne samt privatejede arealer, kan gennemføre pleje i henhold til den til enhver tid gældende plejebekendtgørelse. Hvis arealet bliver kommunalt eller privatejet, er det kommunen, der skal stå for drift og pleje af arealet. Der er ingen faste krav til pleje i fredningen, og det er således op til plejemyndigheden at fastsætte omfanget af plejen.

Plejeplanen vil kunne udarbejdes af kommunale medarbejdere.

Konsekvenser ved tiltrædelse af beslutningen

Denne sag vil først få en økonomisk konsekvens for Odense Kommune, når Forsvaret afhænder arealet, og den hvilende fredning træder i kraft, samt hvis Odense Kommune vælger at overtage arealet, eller hvis private overtager arealet.

Hvis kommunen eller private bliver fremtidige ejere efter, at fredningen gennemføres, vil kommunen få en eventuel købs-samt en driftsudgift ud fra det plejeniveau, man til den tid ønsker for arealet. Der er usikkerhed om de endelige fredningsbestemmelser og en forventet lang tidshorisont for gennemførelsen af fredningen. På den baggrund har forvaltningen ikke på nuværende tidspunkt foretaget budgettering af de nævnte tiltag.

Forvaltningens anbefaling

På baggrund af ovenstående sagsfremstilling samt præsentation af yderligere naturdata og potentialer på udvalgs mødet den 19. maj anbefaler forvaltningen, at udvalget indstiller til Byrådet, at Odense Kommune skal være medrejer af fredningssagen som Danmarks Naturfredningsforening vil rejse for Højstrup Øvelsesplads med den afgrænsning, som er

fremlagt. I forhold til positiv udvikling af biodiversitet og natur med høj værdi er plads og sammenhæng de vigtigste parametre, hvorfor forvaltningen ikke kan anbefale, at der reduceres i fredningens areal.

Økonomi

Denne sag har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Såfremt Forsvaret i fremtiden retter henvendelse til Odense Kommune om mulig overtagelse af området, vil en ny sag blive rejst for udvalget. Hvis det besluttes, at kommunen skal overtage området, vil driften skulle afholdes inden for Klima- og Miljøudvalgets ramme til grønne områder.

Bilag

Foreløbigt fredningskort

Punkt 3: Lukket: Salg af vejareal, Odense M

82.00.00-000-141-25

Punkt 4: B-sag: Ny højfrekvent buslinje 12A mellem Skibhusene og Hjallese Station

01.30.10-G01-92-23

Sagsresumé

Denne sag handler om at gøre den kollektive trafik til et reelt alternativ til bilen og om at styrke busdriften i Skibhuskvarteret og på Læssøegade.

Byrådet besluttede den 13. november 2024 at sammenlægge rute 85 Nord og citybussen til én højfrekvent busrute mellem Skibhuskvarteret og Odense Bymidte.

På baggrund af erfaringerne fra driften samt Klima- og Miljøudvalgets drøftelse den 28. april 2026 foreslås en justering af den tidligere besluttede løsning for den kollektive trafik i Skibhuskvarteret.

Sagen tager udgangspunkt i en alternativ løsning, hvor citybussen videreføres som selvstændig rute, og hvor den nordlige del af rute 85 videreføres som bybusrute i en tidsafgrænset forsøgsperiode mellem Skibhusene og Hjallese Station. Løsningen skal danne grundlag for erfaringsopsamling og efterfølgende stillingtagen til den fremtidige organisering og vurderes at kunne styrke busbetjeningen, særligt på Skibhusvej og Læssøegade.

Med en nettoinvestering på ca. 15,0 mio. kr. årligt foreslås en tidsafgrænset forsøgsordning, hvor frekvensen kan øges til 4 afgangene i timen på hverdage og 3 afgangene i timen i ydertidspunkter. Tiltaget vurderes at kunne generere ca. 212.000 flere passagerer årligt og dermed bidrage til at styrke den kollektive trafik som alternativ til bilen.

Forsøgsordningen finansieres af driftsbevillingen ”Styrkelse af kollektiv trafik gennem busdrift” fra Budget 2024. Bevillingen muliggør finansiering af ordningen i en periode på 1 år og 4 måneder, hvorefter der skal tages stilling til eventuel videreførelse.

Såfremt der træffes beslutning herom, vil ordningen kunne implementeres ved det ordinære køreplansskift i august 2026.

Effekt

Med Effekt- og Økonomiopfølgningen for 2. halvår 2025 besluttede byrådet, at effektopfølgningerne i den nuværende form afsluttes med årsberetningen for 2025. Med det nye byråd udarbejdes et nyt setup for effektuniverset, herunder vurdering af effekt i politiske sager. Derfor vil der ikke under dette emne blive skrevet noget, før der er taget politisk stilling til, hvordan et nyt effektunivers skal se ud og bruges.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget godkender:

1. Den nordlige del af rute 85 ændres til en gennemgående bybusrute - 12A - mellem Skibhuskvarteret og Hjallese Station i en forsøgsperiode på 1 år og 4 måneder finansieret af driftsbevillingen ”Styrkelse af kollektiv trafik gennem busdrift” fra Budget 2024
2. Citybussen fastholdes som gratis tilbud med justeret rute.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Historik

Den 29. oktober 2024 behandlede Klima- og Miljøudvalget en sag om trafikal omdannelse af Skibhuskvarteret. Sagen omfattede blandt andet etablering af en ny højfrekvent busrute mellem Skibhuskvarteret og Odense Bymidte.

Der blev anvendt standsningsret på udvalgets beslutning, og den samlede sag om omdannelse af Skibhuskvarteret, herunder justeringer i den kollektive trafik, blev derfor forelagt Odense Byråd. Byrådet traf endelig beslutning den 13. november 2024, og fulgte forvaltningens indstilling.

Beslutningen indebar justeringer i den kollektive trafik som led i etableringen af buslinje 12A, en højfrekvent busrute mellem Skibhuskvarteret og Odense Bymidte. Som en del af beslutningen blev det fastlagt, at citybussen skulle nedlægges som selvstændig og gratis rute. Samtidig blev rute 85 opdelt, så den nordlige del blev styrket og sammenlagt med dele af citybussens hidtidige rute.

Den nye rute skulle betjenes med 6 afgang i timen på hverdage og 3 afgang i timen i ydertidspunkter - hverdage efter kl. 18 og i weekender. Den sydlige del af rute 85 skulle fortsætte med uændret frekvens.

For at sikre tilstrækkelig kapacitet og adgang for kørestolsbrugere på Skibhusvej skulle ruten betjenes med almindelige busser. Det gjaldt også den del af strækningen i bymidten, hvor der i dag køres med minibus.

På udvalgsmødet den 11. marts 2025 modtog Klima- og Miljøudvalget en orientering om den konkrete linjeføring i Odense bymidte. Orienteringen viste, at anvendelse af større busser vil medføre ændringer i linjeføringen, herunder bortfald af betjening af mindre gader og øgede gangafstande til centrale destinationer som Brandts og Sankt Anne Plads.

På baggrund af de afledte konsekvenser for betjeningen i bymidten har forvaltningen revurderet den samlede løsning. Med denne sag lægges der derfor op til, at Klima- og Miljøudvalget træffer beslutning om en alternativ tilgang, hvor både frekvensniveau og ruteforløb justeres.

Forvaltningen anbefaler, at det tidligere besluttede frekvensniveau justeres med henblik på en mere trinvis tilgang, hvor frekvensen på sigt eventuelt kan øges i takt med, at passagergrundlaget opbygges.

Derudover lægger forvaltningen op til en beslutning om en samlet løsning, hvor citybussen kan fastholdes som selvstændig rute, og hvor den nordlige del af rute 85 kan videreføres som bybusrute mellem Skibhusene og Hjalles Station. Herved kan en revideret udgave af rute 12A opnå et styrket passagergrundlag syd for Odense Banegård Center og bidrage til at koble en større del af Odense sammen.

Da ansvarsområdet for den kollektive trafik fortsat er placeret i Klima- og Miljøudvalget, forelægges nærværende sag alene i dette udvalg.

Klima- og Miljøudvalget har drøftet sagen på udvalgsmødet den 28. april 2026.

Nedenfor beskrives først den nuværende busbetjening af områderne i dag, hvorefter forslaget til ny busbetjening beskrives.

Den nuværende busbetjening i dag

Rute 85 - Skibhusene - OBC - Højby

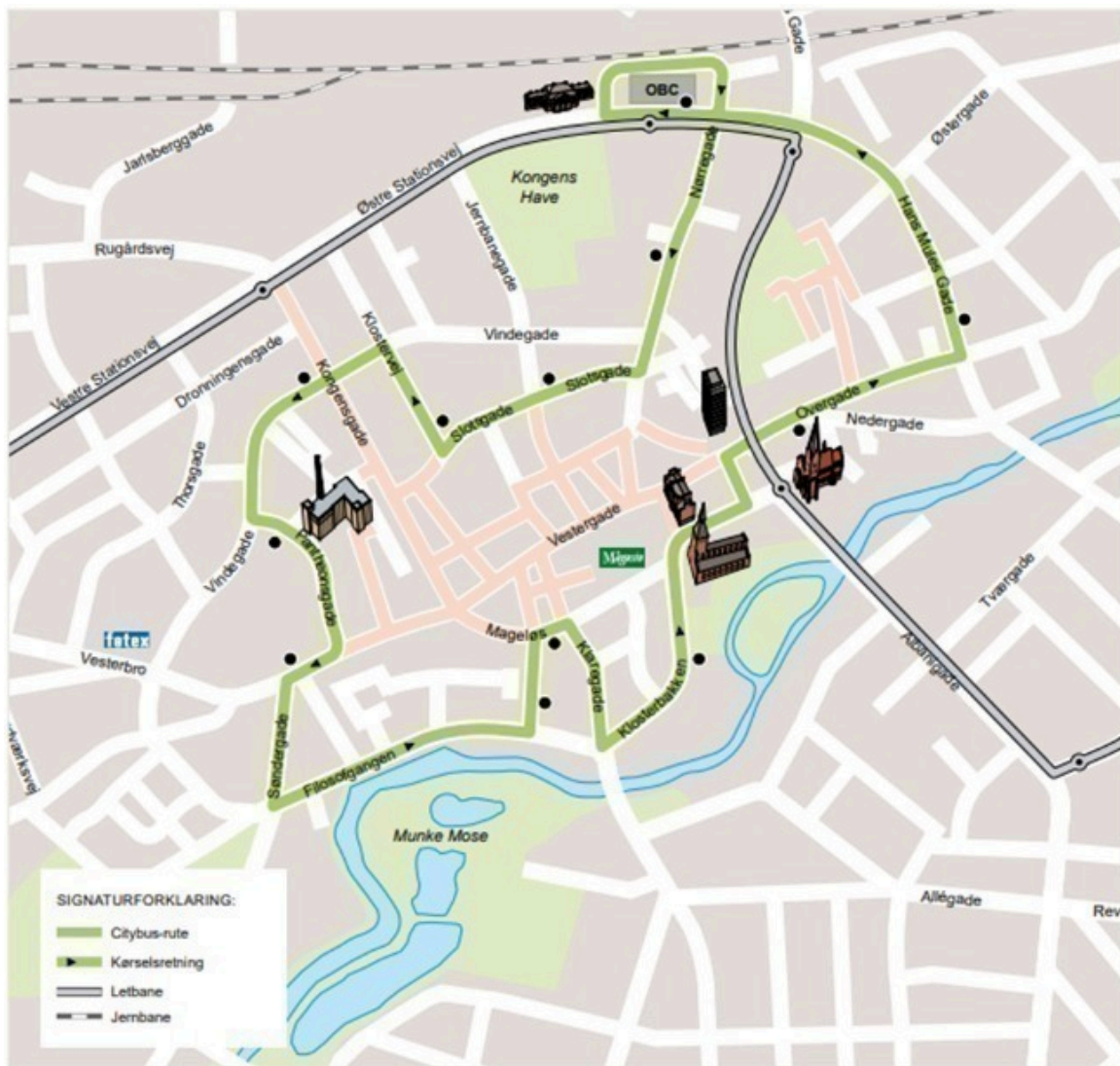
Rute 85 kører i dag fra Skibhusene via Odense Banegård Center (OBC) til Højby. På strækningen mellem OBC og Skibhusene køres der 3 afgang i timen på hverdage, mens strækningen mellem OBC og Højby betjenes med 2 afgang i timen. I ydertidspunkter - weekender og hverdage efter kl. 18, køres der 1 afgang i timen på hele strækningen.

Den nuværende rute 85

Rute 10C - Citybussen

Citybussen betjenes i dag af en minibus, som kører gratis i bymidten med 3 afgang i timen på hverdage kl. 9-17 og lørdage kl. 11-16. Ruten giver mulighed for af- og påstigning tæt ved bl.a. Sankt Anne Plads og Føtex Food.

Den nuværende citybus-rute

Læssøgade

Læssøgade er i dag betjent forskelligt afhængigt af strækningen. På strækningen fra Klosterbakken til Tietgens Allé er der i dag ingen busbetjening.

Strækningen syd for Ringvejen, fra Tietgens Allé til Stenløsevej, hvor Sct. Knuds Gymnasium og Den Fynske Landsby er placeret, betjenes i dag af de regionale ruter 110 og 111. Her tilbydes der 2 afgang i myldretiden og 1 afgang i øvrige hverdagsperioder mellem kl. 6 - 18. I weekenden er betjeningen mere begrænset med 8 afgang lørdage og 7 afgang søndage i tidsrummet kl. 9 - 19.

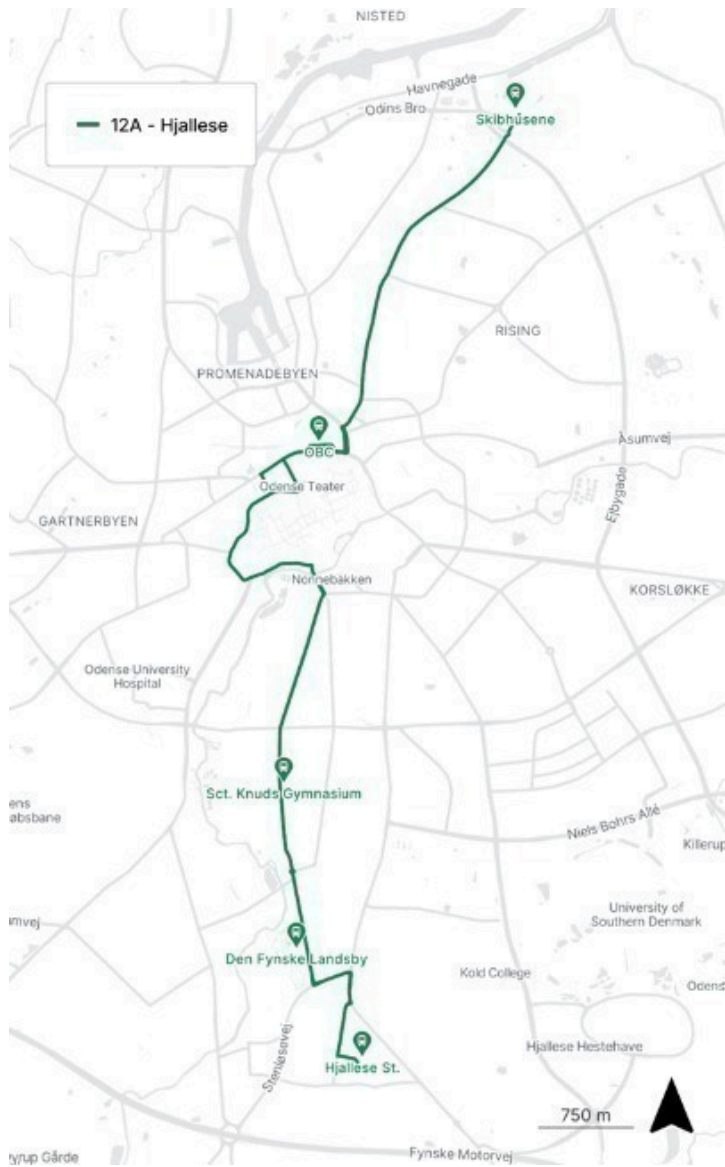
Samlet set vurderes busbetjeningen på denne strækning ikke at være særlig attraktiv.

Området omkring Hjallesø Station betjenes derimod af en lang række kommunale og regionale busruter samt Svendborgbanen og letbanen. Dækningen af det kollektive trafiktilbud i området vurderes derfor som god.

Forslag om ny højfrekvent A-busforbindelse fra Skibhusene til Hjallesø Station og fastholdelse af citybussen i ny ruteføring

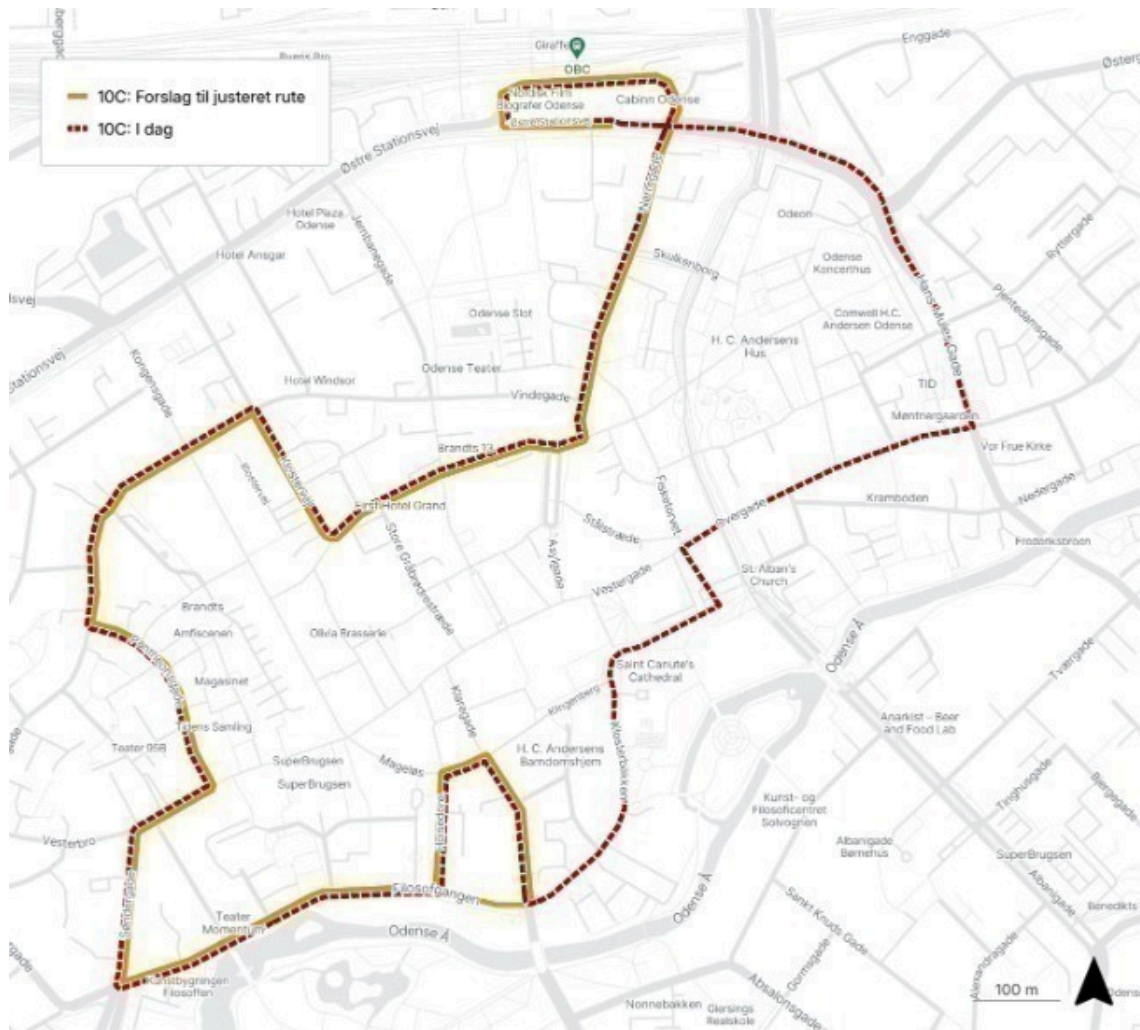
Forvaltningen indstiller med denne sag til en beslutning om en styrkelse af den kollektive trafik i Skibhuskvarteret og på Læssøgade.

Konkret foreslår forvaltningen, at den nordlige del af rute 85 omlægges til en ny, gennemgående bybusrute. Ruten foreslås ført fra Skibhusene via Odense Banegård Center og videre ad Læssøgade forbi Sct. Knuds Gymnasium og Den Fynske Landsby med endestation ved Hjallesø Station. Ruten foreslås betjent med 4 afgang i timen på hverdage og 3 afgang i timen i ydertidspunkter, herunder hverdage efter kl. 18 og i weekender.

Forslag til ny, gennemgående bybusrute mellem Skibhusene og Hjallese St.

Som led i den samlede løsning foreslås citybussen fastholdt som et gratis tilbud, men med en justeret rute, så gågadeområderne ved Fisketorvet og Føtex Food, hvor der i dag færdes mange gående og cyklende, friholdes for busdrift.

Forslag til justering af citybussens rute i forhold l den nuværende rute

Med denne tilpasning gennemføres der således ikke en sammenlægning af citybussen og almindelige busruter gennem bymidten, som ellers var en del af beslutningen fra november 2024.

Frekvensen i bymidten og på Skibhusvej opjusteres derfor i denne omgang ikke til 6 afgange i timen, men til 4 afgange i timen. Den justerede citybusrute tilpasses i stedet den samlede løsning og de forventede passagertal.

Forslaget er begrundet i praktiske hensyn og ønsket om at sikre et større passagergrundlag. Løsningen med almindelige busser gennem bymidten, som blev besluttet i november 2024, vurderes at kunne medføre mere støj og øget trafik i områder med mange bløde trafikanter. Den gennemgang af linjeføringen, som blev forelagt for udvalget i marts 2025, har samtidig vist, at den tidligere besluttede løsning ville give de nuværende brugere af citybussen et mindre attraktivt tilbud end forudsat. Det skyldes, at anvendelse af større busser nødvendiggør ændringer i ruten gennem bymidten.

På den baggrund vurderer forvaltningen i samarbejde med FynBus, at den foreslåede ruteændring, som implementeres i forbindelse med Skibhusprojektet, samlet set kan give et mere attraktivt kollektivt trafiktilbud for flere odenseanere. Samtidig foreslås det, at busdriften i bymidten fortsat varetages med minibus.

Økonomiske og passagermæssige konsekvenser

Forvaltningens forslag om en ny gennemgående bybusrute mellem Skibhuskvarteret og Hjallesø Station med 15 minutters drift på hverdage medfører en samlet nettoudgift på ca. 15,0 mio. kr. årligt, opgjort efter fradrag af besparelsen på citybussen.

Den tidligere besluttede løsning med en busrute mellem Skibhuskvarteret og Klingenberg i Odense bymidte blev vedtaget som en forsøgsordning med en varighed på to år. Et opdateret beregningsgrundlag, herunder nye vurderinger af driftsudgifter og passagerindtægter, viser imidlertid i 2026, at en forsøgsperiode på 1 år og 4 måneder er mere realistisk, hvis den samlede økonomiske ramme fortsat skal holdes inden for de $2 \times 10,0$ mio. kr., der blev afsat i budgetforliget for 2024 til styrkelse af den kollektive trafik.

FynBus forventer, at den samlede løsning vil give ca. 211.900 flere passagerer om året. Tallet er opgjort inklusive et forventet fald på ca. 4.400 passagerer på citybussen som følge af en justering af ruten. Samlet set vurderes løsningen at give en passagervækst på ca. 43,6 % i forhold til passagertallet i 2025. Den samlede nettopris svarer til ca. 71 kr. pr. ny passager.

Til sammenligning besluttede udvalget i februar 2025 frekvensforbedringer på strækningen mellem Bellinge og Odense Banegård Center. Denne beslutning var baseret på en forventning om ca. 80.000 nye passagerer årligt til en samlet nettoudgift på ca. 2,1 mio. kr., svarende til en nettopris på ca. 26 kr. pr. ny passager.

Den højere nettopris pr. ny passager i nærværende sag skal ses i sammenhæng med, at løsningen er målrettet et konkret byområde, hvor der samtidig gennemføres tiltag til at styrke bymiljøet og forbedre forholdene for cyklister. Her er det afgørende, at den kollektive trafik er attraktiv og fleksibel, blandt andet gennem et relativt højfrekvent tilbud, for at kunne fungere som et reelt alternativ til bilen.

Videre proces

Såfremt Klima- og Miljøudvalget godkender den foreslåede løsning, vil FynBus varsle entreprenøren og udarbejde nye køreplaner. Ændringerne forventes gennemført ved det ordinære køreplansskift i august 2026.

Løsningen gennemføres som en forsøgsordning med en varighed på 1 år og 4 måneder og forventes dermed at udløbe ved udgangen af 2027. Efter ca. ét års drift vil Klima- og Miljøudvalget blive forelagt de foreliggende data og erfaringer med ordningen.

På den baggrund kan udvalget tage stilling til, om løsningen eventuelt skal forlænges og indgå i den kommende bybuskontrakt, som implementeres ved køreplansskiftet i august 2027.

Økonomi

Forsøgsordningen med ændring af den nordlige rute 85 til en gennemgående bybusrute – 12A – mellem Skibhuskvarteret og Hjallese Station finansieres via driftsbevillingen ”Styrkelse af kollektiv trafik gennem busdrift” fra Budget 2024 under Klima- og Miljøudvalget. Bevillingen giver finansiering til ordningen i en periode på 1 år og 4 måneder.

Punkt 5: B-sag: Prioritering af midler til mere skov og natur i Odense

00.30.00-G01-16-26

Sagsresumé

Denne sag omhandler prioritering af 5,0 mio. kr., der frigivet til Klima- og Miljøforvaltningens opgaver med at skabe mere og bedre skov og natur i Odense Kommune.

Med Budget 2026 afsatte byrådet 5,0 mio. kr. til at etablere en model for mere skov og natur i Odense. Modellen skal understøtte bystrategiens vision om en grøn ring omkring Odense og Klimahandleplanens mål om at øge CO₂-optaget i naturen.

Klima- og Miljøforvaltningen har påbegyndt den ønskede indsats og ønsker med denne sag, at de afsatte midler prioriteres af udvalget.

Effekt

Med Effekt- og Økonomiopfølgningen for 2. halvår 2025 besluttede byrådet, at effektopfølgningerne i den nuværende form afsluttes med årsberetningen for 2025. Med det nye byråd udarbejdes et nyt setup for effektuniverset, herunder vurdering af effekt i politiske sager. Derfor vil der ikke under dette emne blive skrevet noget, før der er taget politisk stilling til, hvordan et nyt effektunivers skal se ud og bruges.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget godkender prioritering af midler til indsatsen "Mere skov og natur" som følger:

1. Lønmidler til fundraising, skovrejsning og realisering af Grøn Trepert: 3,0 mio. kr. i 2027.
2. Medfinansiering af skovrejsning i Odense Kommune: 1,0 mio. kr. i 2026.
3. Udarbejdelse af ny driftsstrategi for Odense Kommunes skove: 0,25 mio. kr. i 2026 og 0,25 mio. kr. i 2027.
4. Borgerinddragelse – herunder afholdelse af Grønt Topmøde: 0,25 mio. kr. i 2026 og 0,25 mio. kr. i 2027.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget godkender indstillingen.

Sagsfremstilling

Byrådet har med Budget 2026 afsat i alt 10,0 mio. kr. i 2026-2027 til en model for mere skov og natur i Odense.

Formålet med modellen er at omlægge landbrugsjord til natur, der kan optage CO₂, sænke kvælstofudledning, beskytte grundvandet og medvirke til større biodiversitet i Odense Kommune.

Af de afsatte midler blev 5,0 mio. kr. placeret i en anlægsbevilling under By- og Kulturudvalget til opkøb af jord. De øvrige 5,0 mio. kr. blev placeret i en anlægsbevilling under Klima- og Miljøudvalget. Disse midler skal bruges til alle de indsatser, der skal til for at realisere skov- og naturprojekter, som ikke er direkte relateret til køb af jord. I forbindelse hermed tilstræbes en høj grad af medfinansiering fra samarbejdspartnere.

Afledt af budgettet har Klima- og Miljøforvaltningen blandt andet påbegyndt følgende indsatser:

- Sikring af medfinansiering fra eksterne parter til skov- og naturindsatsen: Gennem samarbejder med interesseorganisationer, forsyningselskaber, virksomheder, fonde m.fl., er det lykkedes forvaltningen at øge den samlede økonomiske pulje til arealomlægning i Odense Kommune markant.
- Udarbejdelse af en ny skovstrategi med fokus på at øge biodiversiteten i de odenseanske skove.
- Afholdelse af et årligt tilbagevendende Grønt Topmøde på Odense Rådhus med deltagelse af de mange interessenter, der knytter sig til arealomlægningen fra landbrugsjord til natur.
- Medfinansiering af bynær skovrejsning i Odense Kommune med et grundvandsbeskyttende formål.
- Realisering af "Den grønne trepart" for oplandet til Odense Fjord.

Indsætterne – herunder lønmidler for 2026- er hidtil dækket af bevillinger fra tidligere budgetforlig.

Beskrivelse	2026	2027	I alt
Lønmidler til fundraising, skovrejsning og realisering af Grøn Trepert	0	3.000	3.000
Medfinansiering af skovrejsning i Odense Kommune	1.000	0	1.000
Udarbejdelse af ny driftsstrategi for Odense Kommunes skove	250	250	500
Borgerinddragelse – herunder afholdelse af Grønt Topmøde	250	250	500
I alt	1.500	3.500	5.000

Fordelingen af midlerne skal ses i lyset af, at mulighederne for ekstern finansiering er gunstige på området, da såvel EU, staten, vandforsyninger, fonde og private firmaer kan og vil bidrage til opgaven.

Siden startskuddet for skov- og naturindsatsen i 2022 er der generet ekstern finansiering til konkrete skov- og natur projekter i Odense Kommune for mere end 65,0 mio. kr. som bidrag til de kommunalt afsatte midler.

Styrelsen for grøn arealoplægning og vandmiljø har derudover kvitteret for Odense Kommunes engagement ved at opkøbe arealer i Odense Kommune. Formålet med disse opkøb er at fremme gennemførelsen af fremtidige projekter. Dette bringer den samlede økonomiske aktivitet på området op på ca. 150,0 mio. kr. i Odense Kommune.

Afsættes lønmidlerne ikke, vil det få personalemæssige konsekvenser og hindre realiseringen af fuldt finansierede projekter, hvor der er indgået aftaler om finansiering med eksterne parter.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, da midlerne er frigivet til Klima- og Miljøudvalget ved indgåelse af Budget 2026.

Punkt 6: C-sag: Overblik over økonomiske udfordringer i Klima- og Miljøforvaltningen og foreslåede løsninger

01.30.00-G01-26-26

Sagsresumé

Denne sag skal give Klima- og Miljøudvalget et samlet overblik over de økonomiske udfordringer i forvaltningen og de løsninger, der kan anvendes for de enkelte områder.

Udfordringer og løsninger beskrives i detaljer i sagerne på udvalgs mødet den 19. maj 2026:

- C-sag: Udmøntning af krav vedrørende Fremtidens Administration
- C-sag: Drøftelse af effektiviserings- og omprioriteringsstrategi
- C-sag: Drøftelse af fordeling af midler til Klimahandleplan
- C-sag: Økonomisk genopretningsplan og balance af lønudgifter indenfor for trafik, anlæg og vejområde
- C-sag: Økonomiudvalgets bestilling til budgetbidrag: Vej, park og kirkegårde

Forvaltningen kan præsentere anbefalinger, der skaber balance i områderne i de første fire drøftelsessager.

Den sidste sag vedrører Økonomiudvalgets bestilling til udvalgets budgetbidrag, der skal give et bud på kort- og langsigtede løsninger, der bringer økonomien for vej, park og kirkegårde i balance. Forvaltningen præsenterer med denne sag en række forslag, der delvist opfylder Økonomiudvalgets bestilling. Udvalget bedes drøfte disse med henblik på at forvaltningen kan præsentere et tilrettet forslag på udvalgs mødet den 2. juni 2026.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter de i sagen beskrevne økonomiske udfordringer i forvaltningen og forslag til løsninger.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Tabel 1. Effektiviseringskrav relateret til Fremtidens Administration

Udfordringer		-611	-611	-611	-611
Tværgående	Copilot	-611	-611	-611	-611
Løsninger		611	611	611	611
Klima- og Mobilitet	Nedlæggelse af 1 stilling i ledelsessekretariatet	611	611	611	611

Table 2. Effektiviseringskrav relateret til Effektiviserings- og omprioriteringsstrategi

Udfordringer		-3.936	-8.419	-12.902	-17.385
Tværgående	Effektiviserings- og omprioriteringsstrategi - obligatorisk	-2.620	-5.787	-8.954	-12.121
Tværgående	Effektiviserings- og omprioriteringsstrategi - valgfri	-1.316	-2.632	-3.948	-5.264
Forslag til løsning af krav til fælles prioriteringer		2.620	3.167	3.167	3.167
Industri og Miljø	Nedlæggelse af en deltidsstilling til opgaver vedr. jordflytning	216	372	372	372
Vandhåndtering og Gartneri	Nedlæggelse af vakant funktionslederstilling vedr. Spildevand og Klimatilpasning	730	730	730	730
Natur og Vandmiljø	Nedlæggelse af en studentermedhjælperstilling samt engangsmidler i 2027	234	78	78	78
Kollektiv trafik		1.440	1.987	1.987	1.987
Forslag til løsning af krav til udvalgets egen prioritering		1.316	1.316	1.316	1.316
Natur, Miljø og Vej	Takstfinansiering af selektive nedrivninger	100	100	100	100
Natur, Miljø og Vej	Prøvetagning - gartneriers effekt på grundvand og vandløb	100	100	100	100
Natur, Miljø og Vej	Afskaffelse af indsatsplan for bjørneklo	200	200	200	200
Klima og Mobilitet	Kollektiv trafik - foreløbigt beløb, der justeres efter endt udbud.	916	916	916	916

Table 3. Udfordringer og løsninger relateret til Trafik, Anlæg og Vejområdet

Udfordringer		-6.900	-6.900	-6.900	-6.900
Trafik og Anlæg og Vejområdet	Tre stillinger fra Grøn Mobilitetsplan (bevilling ophører)	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Trafik og Anlæg	Anlæg (ubalance som følge af lavere anlægspulje)	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Trafik og Anlæg	Anlæg (historisk ubalance pga. overførsel fra kirkegårdsområdet)	-2.400	-2.400	-2.400	-2.400
Løsninger		6.900	6.900	6.900	6.900
Trafik og Anlæg	Mulige nye anlægsmidler til trafikplanlægning og vejmyndighedsopgaver - letbanen etape 2	2.000	2.000	2.000	2.000

Trafik og Anlæg	Hjemtage opgaver med projektering + 2 færre stillinger i anlægsteam	2.500	2.500	2.500	2.500
Intet område	ANDEL af Lov- og cirkulæreprogram og kontraktindtægter på byudstyr	2.400	2.400	2.400	2.400

Table 4. Challenges and solutions related to Roads, Parks and Churchyards (order to budget contribution)

Udfordring		-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
Vej, Park og Kirkegårde	Prisstigning Vintertjenesten	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
Intet område	ANDEL af Lov- og cirkulæreprogram og kontraktindtægter på byudstyr	5.613	7.313	7.313	7.313

Udfordring		-9.500	-9.500	-9.500	-9.500
Vej, Park og Kirkegårde	Prisstigning Parkområdet	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Vej, Park og Kirkegårde	Kirkegårdsområdet (historisk ubalance)	-3.200	-3.200	-3.200	-3.200
Vej, Park og Kirkegårde	Hensættelser krematoriet	-3.300	-3.300	-3.300	-3.300
Løsninger		9.500	9.500	9.500	9.500
Intet område	Nyt styringssetup for takstområdet (krematoriet)	3.300	3.300	3.300	3.300
Trafik og Anlæg	Tilbageførsel fra anlægsområdet	2.400	2.400	2.400	2.400

Vej, Park og Kirkegårde	Nye takster for gravstedsydelser	1.000	1.000	1.000	1.000
Vej, Park og Kirkegårde	Reduktion af budget vejdrift på 1,5%	2.800	2.800	2.800	2.800

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 7: C-sag: Drøftelse af Klima- og Miljøudvalgets budgetbidrag 2027-30

00.30.10-A00-2-26

Sagsresumé

I denne sag skal klima- og Miljøudvalget drøfte udvalgets budgetbidrag til Budget 2027, som herefter vil indgå i de videre politiske drøftelser frem mod Økonomiudvalgets Budgetforslag for 2027.

Økonomiudvalget bestiller hvert år, som led i budgetprocessen, et antal budgetbidrag fra udvalgene, som indgår i de videre budgetdrøftelser.

Udvalgets budgetbidrag består af:

- Beskrivelse af udvalgets budgettal og bemærkninger.
- Oversigt over prioriteringsmuligheder.
- Anlægsforslag med fokus på kapacitet.
- Analyse af udfordringer relateret til overdragede opgaver med nye kontrakter.
- Økonomien for den kollektive trafik.

I sagsfremstillingen vil de enkelte budgetbidrag blive beskrevet nærmere. Forslag til anlæg behandles som selvstændige sager.

Der vil desuden være et administrativt bidrag fra Klima- og Miljøforvaltningen vedr. takster og skøn for driftsoverførsler fra 2026 til 2027. De vil blive indarbejdet direkte i udkast til Økonomiudvalgets Budgetforslag 2027.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at Klima- og Miljøudvalget drøfter udvalgets budgetbidrag.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

I nedenstående afsnit er de enkelte bidrag beskrevet.

Beskrivelse af udvalgets budgettal og bemærkninger

Klima- og Miljøudvalget har i 2027 et driftsbudget på service på 498 mio. kr. og et anlægsbudget på 153 mio. kr. I bilag 1 er der en mere detaljeret beskrivelse af udvalgets budgettal og bemærkninger.

Oversigt over prioriteringsmuligheder

I bilag 2 er der en mere detaljeret beskrivelse af overblik over prioriteringsmuligheder. Bilaget giver et samlet overblik over Klima- og Miljøudvalgets prioriteringsmuligheder i budget 2027 med henblik på at understøtte de politiske drøftelser. Budgettet er opdelt i lovbundne, delvist skalerbare og fuldt skalerbare områder, hvor udvalget alene har delvist skalerbare områder. Disse udgør samlet ca. 498 mio. kr. og dækker bl.a. kollektiv trafik, vej, park, klima, miljø og administrative støttefunktioner. Bilaget beskriver, hvor der er handlerum, samt hvilke konsekvenser ændringer i serviceniveau, tempo eller ambitionsniveau kan have. Der er ikke taget stilling til konkret udmøntning af besparelser eller omprioriteringer.

Udvalgets anlægsforslag til Indblik – Anlæg

Udvalget er kommet med 14 anlægsforslag. De vil blive indarbejdet i publikationen Indblik – Anlæg, som vil være en del af budgetmaterialet til de videre budgetdrøftelser. Forvaltningens anlægsforslag drøftes i en særskilt sag den 19. maj 2026.

Analyse af udfordringer relateret til overdragede opgaver med nye kontrakter

Klima- og Miljøudvalget har fået overdraget nogle områder fra By- og Kulturudvalget, som har været bundet op af nye udbud og kontrakter m.m., som er blevet betydeligt dyrere end tidligere. Der er således en økonomisk ubalance på kort og lang sigt på områderne for vintertjeneste, vedligehold af parker og grønne områder samt kirkegårdsområdet. Klima- og Miljøudvalget er et relativt lille udvalg. Klima- og Miljøforvaltningen skal derfor i samarbejde med Borgmesterforvaltningen udarbejde en analyse og bud på både kortsigtede og langsigtede løsninger for at bringe økonomien i balance. Det skal indgå som et budgetbidrag fra Klima- og Miljøudvalget.

Analysen identificerer en varig økonomisk ubalance på vintertjeneste samt grønne områder og parker og peger på en kombination af kortsigtede og langsigtede handlinger til delvis håndtering af merudgifterne. I forhold til udfordringerne på Park- og Kirkegårdsområdet er der fundet fuld finansiering. På Vintertjenesten kan forslagene ikke fuldt ud dække merudgifterne, hvorfor der fortsat vil være behov for politiske prioriteringer i de kommende budgetår.

Analysen er yderligere beskrevet i bilag 3.

Økonomien for den kollektive trafik

Odense Byråd har et mål om, at den kollektive trafik skal være et reelt alternativ til bilen for flere jf. Grøn Mobilitetsplan for Odense Kommune. I forbindelse med Budget 2025 blev der tilført ekstra midler i 2025 og 2026 til området for kollektiv trafik, som dækker Odense Letbane (OL) og busdrift, for at bringe økonomien i balance på de to områder. Ubalancen var knyttet til passagertallet, den gennemsnitlige billetpris og øgede driftsudgifter blandt andet som følge af forsinkelse af byggeriet af det nye OUH og eftervirkninger af corona-krisen.

Det blev desuden besluttet, at økonomien i 2027 og frem skulle revurderes i forbindelse med Budget 2027. Klima- og Miljøforvaltningen skal fremlægge et budget i balance for 2027 og frem til Klima- og Miljøudvalget, som baserer sig på det eksisterende rutenet. I fald der er en ubalance skal forvaltningen anvise løsningsforslag fx via rutetilpasninger, ved et midlertidigt eller varigt budgetløft, så der skabes varig balance.

Genopretningen af busdriften følger processen for det nye udbud af kommunal busdrift og håndteres i det spor.

Økonomi

Sagen indgår i de videre politiske drøftelser om Økonomiudvalgets Budgetforslag for 2027. De økonomiske konsekvenser for Odense Kommune herunder for kommunens kassebeholdning opgøres derfor ikke særskilt for denne sag.

Bilag

Bilag 1 Budgettal og bemærkninger KMU

Bilag 2 prioriteringsmuligheder KMU

Punkt 8: C-sag: Anlægsforslag til budget 2027

00.30.00-G01-17-26

Sagsresumé

Med denne sag skal udvalget drøfte anlægsforslag til budget 2027.

I dette års anlægskatalog præsenteres der 14 anlægsforslag, der hver især understøtter Klima- og Miljøudvalgets portefølje, og som opfylder mindst ét af økonomiudvalgets to kriterier, som de beskrives i rammeudmeldingen for Budget 2027:

- Sikre, at Odense Kommune har den fornødne kapacitet i forhold til bygningsmasse og infrastruktur.
- Skal have en vis volumen, som ikke umiddelbart vil kunne finansieres indenfor udvalgets egen ramme.

Anlægsforslagene indgår herefter i budgetbidragssagens behandling, som er dagsordenssat til den 16. juni 2026.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter anlægsforslagene, der herefter vil indgå som del af udvalgets budgetbidrag.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Anlægskataloget består af 14 anlægsforslag, som beskrives mere detaljeret i bilaget.

1.000 kr. - 2027-priser	År 1	År 2	År 3	År 4	År 5	I alt
Trafik: Bedre adgang til parkeringsplads via ændret signalregulering v. Gustav Johannsens Vej og Odense ZOO.	500	2.000	2.850			5.350
Trafik: Etablering af signalanlæg i krydset ved Stenløsevej/Dahlsvej/Skt. Klemens vej.	1.000	3.900				4.900
Trafik: Ombygning af Stenløsevej/Hjallesegade som følge af motorvejsudvidelsen for bedre forhold for bløde trafikanter og kollektiv trafik	2.000	3.000	10.000	5.000		20.000
Trafik: Stiforbindelser ved Hestehaven og Munkebjergvej	500	5.000	4.000	2.000		11.500
Trafik: Nyt signal på Hvilehøjvej ved Telehøjen ved skolevejskrydsning	5.000					5.000
Trafik: Trafiksikker adgang til erhvervsudvidelse i Fraugde	1.000	4.000				5.000

Trafik: Planlægning af udvidelse af Kertemindevej	2.000	2.000				4.000
Trafik: Færdiggørelse af Sdr. Hospitalsvej/Glisholmvej	5.000					5.000
Trafik: Cykelsti til Dalum Papir	3.000					4.500
Trafik: Cykelsti Havnegade	9.000					9.000
Klimatilpasning i Odense – den kommunale del.	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000	45.000
Skov og natur.	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	100.000
Understøttelse af byens udvikling ifm. vandmiljøets kredsløb og infrastruktur.	800	800	800	800		3.200
Gartneriindsatsen - Opretholdelse af konkret indsats i Handleplan for Vandets Kredsløb.	800	2.400	2.400	2.400		8.000

Økonomi

Sagen indgår i de videre politiske drøftelser om Økonomiudvalgets Budgetforslag for 2027. De økonomiske konsekvenser for Odense Kommune, herunder for kommunens kassebeholdning, opgøres derfor ikke særskilt for denne sag.

Bilag

KMF - Anlæg - Forslag B2027

Punkt 9: C-sag: Udmøntning af krav vedrørende Fremtidens Administration

01.30.00-G01-26-26

Sagsresumé

Med denne sag skal udvalget drøfte forvaltningens forslag til udmøntning af kravet til Fremtidens Administration.

Som en del af Fremtidens Administration skal Klima- og Miljøforvaltningen kunne anvise en besparelse på 0,4 mio. kr. i 2026 og 0,6 mio. kr. i 2027 og frem. Besparelsen skal opnås ved at effektivisere og optimere administrative arbejdsgange ved at bruge kunstig intelligens.

Forvaltningen foreslår, at besparelsen findes ved at nedlægge en stilling i Ledelsessekretariatet.

Da forvaltningens forslag har konsekvenser for ansættelser, bliver der sat gang i indhentning af bemærkninger fra medarbejdersiden efter udvalgets drøftelse.

Indstilling

Klima og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter forvaltningens forslag til udmøntning af kravet til Fremtidens Administration, jf. sagsfremstillingen.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Som en del af Fremtidens Administration skal Klima- og Miljøforvaltningen ligesom øvrige forvaltninger arbejde med effektivisering og optimering af sagsgange i administrationen gennem brug af kunstig intelligens, AI. Klima- og Miljøforvaltningen skal finde samlet 0,4 mio. kr. i 2026 og 0,6 mio. kr. i 2027 og årene frem på Fremtidens Administration.

Tabel 1. effektiviseringskrav

Anderledes tilgang til trivsel	61	61
Copilot	361	543
Digital løsning hovedpostkasse	7	7
I alt	429	611

Gennem 2025 har en stor del af medarbejderne i forvaltningen været på kurser i brugen af AI i opgaveløsningen. Med udrulningen af Copilot som en del af Microsoft licensen til en del af medarbejderne i forvaltningen, er der samtidig kommet et krav om reduktion i de administrative medarbejdere svarende til lidt under et årsværk.

Der har i forvaltningen primært været fokus på at effektivisere arbejdsgange med Copilot i de understøttende funktioner i Ledelsessekretariatet. Forvaltningen har vurderet, at potentialet i effektiviseringen af opgaverne i første omgang er i de understøttende funktioner som referatskrivning, kalenderstyring, udarbejdelse af mødeforberedelse til chef- og rådmand, taleskrivning samt forberedelse af præsentationer til diverse møder. Herudover bruger Klima- og Miljøforvaltningen mange administrative ressourcer på at modtage og besvare spørgsmål fra borgere.

Forvaltningen anbefaler på den baggrund, at der nedlægges en stilling i Ledelsessekretariatet som konsekvens af implementering af Copilot. Nedlæggelsen af stillingen vil betyde, at forvaltningen vil være nødt til at omorganisere og omfordele opgaver i rådmands- og ledelsesunderstøttelsen.

Det samlede krav på Fremtidens Administration findes ved ovenstående forslag til løsning.

Den videre proces

Efter drøftelsen på mødet den 19. maj 2026 får udvalget forslaget til endelig godkendelse på udvalgets møde den 2. juni 2026. Til godkendelsessagen vil foreligge bemærkninger fra MED-siden.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 10: C-sag: Drøftelse af Effektiviserings- og omprioriteringsstrategi

00.30.10-A00-2-26

Sagsresumé

Med denne sag skal Klima- og Miljøudvalget drøfte udvalgets bidrag til effektiviseringer og omprioriteringer til 2027.

Klima- og Miljøudvalget skal samlet fremsætte forslag for 3,9 mio. kr. til budget 2027. Heraf skal 2,6 mio. kr. indgå til fælles politiske prioriteringer og til at forbedre det økonomiske råderum i kommunen. De resterende 1,3 mio. kr. er til udvalgets egen prioritering.

Da forvaltningens forslag omfatter nedlæggelse af i alt tre stillinger, bliver der sat gang i indhentning af bemærkninger fra medarbejdersiden efter udvalgets drøftelse.

Indstilling

Klima og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter forvaltningens forslag til effektivisering- og omprioriteringsstrategien til budget 2027.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

I Odense Kommune skal udvalgene og forvaltningerne arbejde med effektiviseringer og omprioriteringer for 0,75% af serviceudgifterne, hvoraf de 0,25% er til udvalgets egen disposition. Denne del kan udvalget fravælge. Den resterende del er obligatorisk og går til fælles politiske prioriteringer og til at øge det økonomiske råderum i kommunen.

Nedenstående tabel viser de samlede effektiviserings- og omprioriteringskrav, Klima- og Miljøudvalget skal bidrage til, samt de forslag som forvaltningen foreslår at gennemføre for at opfylde effektiviserings- og omprioriteringskravet.

Tabel 1. Oversigt over effektiviserings- og omprioriteringskravet til budget 2027 samt forslag.

Klima- og Miljøudvalget (1.000 kr.)	Afdeling	2027	2028	2029	2030
Obligatoriske del af effektiviserings- og omprioriteringskrav		-2.620	-3.167	-3.167	-3.167
Valgfrie del af effektiviserings- og omprioriteringskrav		-1.316	-1.316	-1.316	-1.316
I alt		-3.936	-4.483	-4.483	-4.483
Forslag til andel af fælles politiske prioriteringer af effektiviserings- og omprioriteringskrav					
Industri og Miljø	Natur, miljø og vej	216	372	372	372
Vandhåndtering og Gartneri	Natur, miljø og vej	730	730	730	730
Natur og Vandmiljø	Natur, miljø og vej	234	78	78	78
Kollektiv trafik	Klima og mobilitet	1.440	1.987	1.987	1.987
I alt		2.620	3.167	3.167	3.167
Forslag til udvalgets egen prioritering af effektiviserings- og omprioriteringskrav					
Takstfinansiering af selektive nedrivninger - private og erhverv over 250 m2.	Natur, miljø og vej	100	100	100	100
Prøvetagning - gartneriers effekt på grundvand og vandløb	Natur, miljø og vej	100	100	100	100
Afskaffelse af indsatsplan for bjørneklo	Natur, miljø og vej	200	200	200	200
Kollektiv trafik	Klima og mobilitet	916	916	916	916
I alt		1.316	1.316	1.316	1.316

Den del af effektiviserings- og omprioriteringskravet som skal indgå til fælles politiske prioriteringer, udgør for Klima- og Miljøudvalget 2,6 mio. kr. i 2027. Den del af kravet, som er til udvalgets egen prioritering, udgør 1,3 mio. kr. Det er op til udvalget at beslutte, om den valgfrie del skal effektueres. Forvaltningen skal dog fremsætte effektiviserings- og omprioriteringsforslag for hele kravet.

Tabel 2. Forslagene til at opnå kravene til forvaltningen fordeler sig på forvaltningens to afdelinger.

Klima- og Miljøudvalget (1.000 kr.)	2027	2028	2029	2030
Obligatoriske del af effektiviserings- og omprioriteringskrav	-2.620	-3.167	-3.167	-3.167
Natur, miljø og vej	1.180	1.180	1.180	1.180
Klima og mobilitet	1.440	1.987	1.987	1.987
Udvalgets egen prioritering af effektiviserings- og omprioriteringskrav	-1.316	-1.316	-1.316	-1.316
Natur, miljø og vej	400	400	400	400
Klima og mobilitet	916	916	916	916

Forslag til udmøntning af kravet til fælles politiske prioriteringer

Tabel 3. For afdelingen Natur, miljø og vej er der følgende forslag

Industri og Miljø	216	372	372	372
Vandhåndtering og Gartneri	730	730	730	730
Natur og Vandmiljø	234	78	78	78
I alt	1.180	1.180	1.180	1.180

Samlet effektiviseres- og omprioriteres for 1,2 mio. kr. fra afdelingen for Natur, miljø og vej, jævnfør tabellen ovenfor. For så vidt angår kontoret Vej, park og kirkegård har forvaltningen valgt ikke, at anvise effektiviseringer for 2027, da området er under økonomisk genopretning.

Ad Industri og miljø

Nedlæggelse af en deltidsstilling til opgaver vedr. jordflytning. Opgaven samles i ét kontor, hvorved opgaverne effektiviseres. Denne effektivisering har personalemæssig konsekvens. Der skønnes en besparelse på 216.000 kr. i 2027 stigende til 372.000 kr. i 2028 og varigt i årene frem.

Ad Vandhåndtering og Gartneri

Nedlæggelse af funktionslederstilling vedr. Spildevand og Klimatilpasning. Det vurderes at ledelsesspændet for kontorchefen for området fortsat vil være acceptabelt. Dette forslag øger ledelsesspændet i forvaltningen og har personalemæssige konsekvenser i den forstand, at der vil være færre ledere pr. medarbejder i kontoret. Stillingen er på nuværende tidspunkt vakant.

Ad Natur og Vandmiljø

Nedlæggelse af en studentermedhjælperstilling giver 78.000 kr. årligt. Herudover er der i 2027 156.000 kr. i engangsmidler i en barsel i kontoret, hvor der ikke er ansat barselsvikar. Dette forslag vurderes at have personalemæssige konsekvenser i 2027, hvorefter engangsmidler fra barselsvikar ikke indgår fra 2028.

For afdelingen Klima og mobilitet er der følgende forslag:

For afdelingen Klima og mobilitet gælder det, at der er ved at blive afsluttet et udbud på den kollektive trafik. Forvaltningen foreslår, at der afsættes en procentdel af den nye kontrakt til effektiviseringer, svarende til 13,8 mio. kr. i kontraktperioden på 16 år. Busudbuddet er endnu ikke afsluttet og beløbet er derfor foreløbigt. Udbuddet forventes at være gennemført inden udvalgets beslutningssag, hvorfor det endelige niveau for effektiviseringerne vil blive tilpasset i denne sag.

Tabel 4. Kollektiv Trafiks bidrag til Effektiviserings- og omprioriteringsstrategien

Andel fra kollektiv trafik til E&O strategi 2.356 763 763 763 763 13.800

Forslag til udvalgets egen prioritering

Tabel 5. Forslag til udvalgets egen prioritering.

Takstfinansiering af selektive nedrivninger - private og erhverv over 250 m2.	100	100	100	100
Prøvetagning - gartneriers effekt på grundvand og vandløb	100	100	100	100
Afskaffelse af indsatsplan for bjørneklo	200	200	200	200
Kollektiv trafik	916	916	916	916
I alt	1.316	1.316	1.316	1.316

Ad Takstfinansiering af selektive nedrivninger – private og erhverv over 250 m2

Der kan indføres brugerbetaling for tilladelser til nedrivning af bygninger over 250 m2, uanset om det er private eller erhverv, som ansøger. Formålet er at dække kommunens omkostninger til at sikre korrekt nedrivning og genanvendelse.

Ad Prøvetagning – gartneriers effekt på grundvand og vandløb

Der kan reduceres i prøvetagningen på gartnerier. Forslaget medfører, at der ikke er budget til prøvetagning, og udviklingen i gartnerirelaterede pesticider i vandløb mv. kan derfor ikke følges.

Ad Afskaffelse af indsatsplan for bjørneklo

Det er ikke et lovkrav at have en indsatsplan for bjørneklo, hvorfor det er muligt at afskaffe den og de deraf følgende krav til opfølgning. Det betyder, at borgere ikke kan pålægges at bekæmpe bjørnekloen.

Ad Kollektiv trafik

For effektiviseringsstrategien for 2027 foreslås, at der findes forholdsmæssigt mere på kollektiv trafik.

Forvaltningen er undervejs med økonomisk genopretning på en del store områder. Forvaltningen vurderer derfor, at disse områder ikke kan bidrage til effektiviseringer oveni genopretning i 2027.

Fra 2028 vil den øvrige forvaltning primært bære mere af effektiviserings- og omprioriteringskravet mod at kollektiv trafik bærer mindre. Det foreslås at området for kollektiv trafik bidrager med samlet 2,3 mio. kr. til den samlede effektiviserings- og omprioriteringsstrategi i 2027 fordelt med 1,4 mio. kr. til fælles politiske prioriteringer og 0,9 mio. kr. til prioriteringer indenfor udvalgets egen ramme.

Den videre proces

Efter drøftelsen på mødet den 19. maj får udvalget forslagene til endelig godkendelse på udvalgets møde den 2. juni 2026. Til godkendelsessagen vil foreligge bemærkninger fra MED-siden.

Punkt 11: C-sag: Drøftelse af fordelingen af midler til Klimahandleplanen

01.30.10-P15-1-24

Sagsresumé

Denne sag handler om Odense Byråds ambition om et klimaneutralt Odense senest i 2030.

Klima- og Miljøudvalget skal i denne sag drøfte, hvordan midlerne fra Budget 2026 til Klimahandleplanen skal fordeles.

Der er i Budget 2026 afsat en anlægsbevilling på 15,0 mio. kr. i 2026-2027 under Klima- og Miljøudvalget til det samlede arbejde med Klimahandleplanen. Der er desuden afsat afledt drift.

Klima- og Miljøudvalget har gennem de seneste år igangsat en række initiativer, der er finansieret af anlægsbevillinger til Klimahandleplanen de seneste år.

Oplægget fra forvaltningen baserer sig derfor i høj grad på en fortsættelse af de initiativer, som udvalget tidligere har igangsat.

Da forvaltningens forslag indeholder nedlæggelse af initiativer svarende til to årsværk, bliver der sat gang i indhentning af bemærkninger fra medarbejdersiden efter udvalgets drøftelse.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter fordelingen af midlerne til initiativerne i Klimahandleplanen.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Odense skal være klimaneutral senest i 2030, og klimahandleplanen definerer den strategiske retning mod klimaneutralitet. Et stort politisk flertal indgik første gang aftale om klimahandleplanen tilbage i 2021, og siden har Odense Byråd årligt revideret planen. Klimahandleplan 2026 blev godkendt af Odense Byråd den 26. november 2025.

Midler til Klimahandleplanen fra Budget 2026

Der er i Budget 2026 afsat en anlægsbevillingen på samlet 15,0 mio. kr. i 2026 og 2027 under Klima- og Miljøudvalget til det overordnede videre arbejde med klimahandleplanen Odense. Anlægsbevillingen fordeler sig med 7,5 mio. kr. i 2026 og 7,5 mio. kr. i 2027. Der er desuden afledt drift.

Forslag til prioritering af midler til Klimahandleplanen

Klima- og Miljøforvaltningens forslag til prioritering af anlægsbevillingen til klimahandleplanen i Budget 2026 fremgår af nedenstående tabel. Under tabellen er de enkelte initiativer beskrevet, og herudover vil udvalget på mødet blive præsenteret for en uddybning af forvaltningens anbefalinger.

# 1.1	CO2-fangst	0,5	0,5
# 1.2	Vedvarende energi	0,5	0,5
# 2.8	Mere aktive og grønne transportvaner	1	1,7
# 3.1	Mere skov og natur i Odense	0	1
# 5.3	Klimavenlige forbrugsvaner	0	1

#6.1	Odense Klimapartnerskab	1	2
	CO2-opgørelse – et bedre datagrundlag	0	0,5
	Stabsfunktion/koordinerende klimaarbejde	2	2
	Odense Fjord samarbejdet – medlemskab	0,2	0,2
	DK2020 Region Syd Fælles kommunal klimakoordinator	0,2	0,2
	Samlet	5,4	9,6

#1.1 CO2-fangst

Uanset hvor gode vi bliver til at omstille energiproduktionen, udnytte og reducere energiforbruget, vil der også være brug for kompenserende tiltag. Nye teknologiske løsninger, der kan kompensere for udledningen på andre områder, skal derfor være et væsentligt og nødvendigt bidrag til, at Odense kommer i mål med ambitionen om klimaneutralitet. CO2-fangst er derfor et afgørende element i Odenses vej til klimaneutralitet.

Fjernvarme Fyn forventer i første omgang at kunne indfange godt 280.000 tons CO2 fra affaldsenergianlægget i Odense. For at kunne realisere projektet er det nødvendigt med finansiering fra statens CO2-fangstpulje. På baggrund af statens rammebetingelser valgte Fjernvarme Fyns bestyrelse i december 2025 at trække sig fra ansøgningen til den statslige pulje. Det ændrer dog ikke ved, at ambitionen og målet fortsat er CO2 fangst på affaldsforbrændingen og på sigt på en større del af Fjernvarme Fyns anlæg. For at understøtte det fortsatte arbejde med CO2-fangst er der behov for at afsætte midler til et halvt årsværk i Klima- og Miljøforvaltningen til at understøtte projektet samt midler til rådgivning og analyser.

#1.2 Vedvarende energi

Odense Kommune ønsker at løfte sit ansvar for vedvarende energi og har derfor udarbejdet en sektorplan for vedvarende energi. Det er desuden med Klimahandleplan 2026 besluttet, at Odense skal bidrage aktivt til den strategiske udvikling af fremtidens energiforsyning på Fyn. For at understøtte forvaltningens arbejde med dette anbefaler forvaltningen, at der afsættes midler til finansieringen af et halvt årsværk samt analyser og/eller rådgivning til understøttelse af indsatsen.

Sammen med anbefalingen om midler til indsatsen om CO2-fangst vil der dermed være et enkelt årsværk til understøttelse af initiativerne indenfor klimavenlig energi i forvaltningen.

#2.8 Mere aktive og grønne transportvaner

Formålet er at give flest mulige børn og unge i Odense kompetencer og gode oplevelser med cykling fra en tidlig alder i håb om, at det vil præge deres transportvaner resten af livet. Konkret består indsatsen af et tilbud til skoler og dagtilbud i Odense Kommune omkring cykellege til børn og unge.

Mange skoler og dagtilbud udtrykker stor tilfredshed med tilbuddet, og derfor anbefaler forvaltningen, at der sikres midler til fortsættelsen af denne indsats. Herudover anbefaler forvaltningen, at der fortsat afsættes midler til et større samarbejde med byens uddannelsesinstitutioner omkring mere grønne transportvaner. Finansieringen vil gå til fastholdelse af to medarbejdere og aktiviteter.

#3.1 Mere skov og natur i Odense

Denne sag skal ses i sammenhæng med sagen ”Frigivelse af midler til mere skov og natur i Odense”. Med denne sag forslås det, at der afsættes 1,0 mio. kr. i 2027 til medfinansiering af skovrejsning i Odense Kommune.

#5.3 Klimavenlige forbrugsvaner

Odense Byråd har med klimahandleplanen i flere år signaleret, at klimainsatsen i Odense ikke kun skal fokusere på udledningerne i Odense. Men også på de udledninger, som forbruget i Odense skaber andre steder.

Udledningerne fra odenseanernes forbrug udgør en væsentlig del af klimaaftrykket. Klima- og Miljøudvalget afsatte i 2025 midler til en indsats, der skal sætte fokus på odenseanernes forbrugsbaserede klimaaftryk. Indsatsen fokuserer på at

reducere det forbrugsbaserede klimaaftryk ved at sætte fokus på deleløsninger, reparation og genbrug af ting og materialer.

Forvaltningen anbefaler, at indsatsen fortsættes i 2027, og at der i den forbindelse samtidig udvikles et nyt klimaværksted i et af Odenses lokalområder i samarbejde med lokale foreninger. Klimaværkstedet skal have fokus på fællesskaber og tips og tricks til en mere klimavenlig hverdag gennem deleøkonomi, upcycling og genbrug af eksisterende ting og ressourcer i lokalområdet. Der er et årsværk ansat på denne indsats.

#6.1 Odense Klimapartnerskab

Odense Klimapartnerskab har til formål at inspirere erhvervslivet i Odense til, hvordan byens virksomheder kan understøtte ambitionen om et klimaneutralt Odense.

Partnerskabet har været igennem en omfattende udvikling de seneste år og rummer i dag mere end 65 lokale virksomheder. Partnerskabet er derfor et vigtigt forum med stor rækkevidde i det odenseanske erhvervsliv.

Klima- og Miljøforvaltningen sekretariatsbetjener Odense Klimapartnerskab, som blandt andet har startet og faciliterer otte netværk for medlemmerne, som har været efterspurgt af medlemmerne:

- Netværk for ansvarlig renovering og byggeri.
- Netværk for bæredygtige indkøb.
- Netværk for ESG og rapportering.
- Netværk for projektering, facility og service.
- Netværk for salg og forretningsudvikling.
- Netværk for transport og logistik.
- Netværk for grundlæggerne.
- Netværk for klimaambassadører.

Størstedelen af sekretariatsbetjeningen af Odense Klimapartnerskab er finansieret gennem klimahandleplanen. Derfor anbefaler forvaltningen, at der prioriteres ressourcer til at sikre den fortsatte understøttelse og udvikling af partnerskabet.

”Faste udgiftsområder” – stabsfunktion, Odense Fjord Samarbejdet, CO2-regnskab og Klimaalliancen

Forvaltningen anbefaler herudover, at der prioriteres midler til en række ”faste udgiftsområder”. Disse udgifter rummer stabsfunktion til understøttelse af den samlede klimainsats, kontingent til Odense Fjord Samarbejdet, udgifter forbundet med udarbejdelsen af det årlige CO2 regnskab og opdateret prognose samt Odense Kommunes medfinansiering af den regionale klimakoordinator i klimaalliancen (tidligere DK2020). Det årlige medlemskab til Odense Fjord samarbejdet udgør 0,4 mio. kr. Der er tidligere afsat midler til et ekstra års medlemskab, som ved en fejl er blevet opkrævet og betalt forud. Derfor anbefaler forvaltningen, at der med denne sag afsættes 0,2 mio. kr. til 2026 og 2027.

Opgavebortfald

Såfremt udvalget vælger at følge forvaltningens indstilling til prioritering af midler fra Budget 2026 til igangsættelse og fortsættelse af aktiviteter under Klimahandleplan 2026, vil det betyde, at der ikke er midler til at fortsætte følgende aktiviteter i 2026 og fremadrettet:

Initiativ	Titel
#1.6	Reduktion, udsortering og genanvendelse af plast
#6.2	Lokale borgerklimaråd

Der har til udgangen af 2025 været finansieret et årsværk til #6.2 borgerklimaråd. Der i dag desuden en medarbejder ansat på midler afsat til projektledelse af #1.6 Reduktion, udsortering og genanvendelse af plast. Såfremt udvalget følger forvaltningens forslag til prioritering af Budget 2026 midler til Klimahandleplanen, vil det betyde, at der bortfalder to årsværk på den baggrund.

Den videre proces

Efter drøftelsen på mødet den 19. maj 2026 får udvalget forslaget til endelig godkendelse på udvalgets møde den 2. juni 2026. Til godkendelsessagen vil foreligge bemærkninger fra MED siden.

Økonomi

Da sagen er en drøftelsessag, er der ingen økonomiske konsekvenser. De økonomiske konsekvenser for en senere beslutningssag vil fremgå af denne.

Punkt 12: C-sag: Økonomisk genopretningsplan og balance af lønudgifter indenfor for trafik, anlæg og vejområdet

01.30.00-G01-26-26

Sagsresumé

Denne sag omhandler den økonomiske ubalance af lønudgifter indenfor trafik, anlæg og vejområdet.

Sagen skal ses i sammenhæng med Klima- og Miljøudvalgets drøftelse af økonomiske udfordringer i forvaltningen på udvalgs mødet den 24. februar 2026.

Forvaltningen har nu kortlagt de økonomiske udfordringer på de tre områder trafik, anlæg og vejmyndighed.

Med denne sag skal udvalget drøfte forvaltningens forslag til at skabe balance i økonomien for områderne.

Da forvaltningens forslag omfatter nedlæggelse af to stillinger, bliver der sat gang i indhentning af bemærkninger fra medarbejdersiden efter udvalgets drøftelse.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter forvaltningens forslag til at skabe balance i økonomien for trafik, anlæg og vejmyndighed.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Tabel 1. Udfordringer og løsninger på områderne trafik, anlæg og vej.

Udfordringer		-6.900	-6.900	-6.900	-6.900
Trafik og Anlæg og Vejområdet	Tre stillinger fra Grøn Mobilitetsplan (bevilling ophører)	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Trafik og Anlæg	Anlæg (ubalance som følge af lavere anlægspulje)	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500
Trafik og Anlæg	Anlæg (historisk ubalance pga. overførsel fra kirkegårdsområdet)	-2.400	-2.400	-2.400	-2.400
Løsninger		6.900	6.900	6.900	6.900
Trafik og Anlæg	Mulige nye anlægsmidler til trafikplanlægning og vejmyndighedsopgaver - letbanen etape 2	2.000	2.000	2.000	2.000
Trafik og Anlæg	Hjemtage opgaver med projektering + 2 færre stillinger i anlægsteam	2.500	2.500	2.500	2.500
Intet område	Andel af Lov- og cirkulæreprøgram og kontraktindtægter på byudstyr	2.400	2.400	2.400	2.400

Ufinansierede stillinger indenfor trafik og vejmyndighed

I funktionerne Vejmyndighed og Trafik er der i 2023 og 2024 foretaget fastansættelser af tre årsværk for at honorere den forventede mængde opgaver som følge af Grøn Mobilitetsplan i By- og Kulturforvaltningen.

Der er med overflytningen af funktionerne fra By- og Kulturforvaltningen til Klima- og Miljøforvaltningen ikke flyttet budget med til disse tre stillingers lønudgifter.

Forvaltningen vurderer, at der vil være behov for disse årsværk til trafikplanlægnings- og vejmyndighedsopgaver i forbindelse med etableringen af letbanens etape 2.

Forvaltningen arbejder derfor her og nu i samarbejde med Borgmesterforvaltningen på en mulig løsning om midlertidig tilførelse af midler til fastholdelse af disse tre årsværk. Såfremt dette ikke lykkes hurtigst muligt, vil det være nødvendigt at tilpasse organisationen, så antallet af ansatte og opgaveporteføljen stemmer overens med lønbudgettet.

Økonomisk ubalance indenfor projektledelse af anlægsprojekter

Kontoret Trafik og Anlæg står bl.a. for projektledelse af anlæg indenfor infrastruktur. En del af kontorets lønninger finansieres via intern fakturering af timer brugt på projektledelse af anlægsprojekter. Faktureringen og dermed indtægten kan variere fra år til år, som følge af variationer i anlægsprogrammet. De senere år har der været en faldende tendens i faktureringen, hvilket har givet en økonomisk udfordring på 2,5 mio. kr. Det giver anledning til at analysere den faglige styring, så der igen skabes balance mellem anlægsprogram og bemanning.

Forvaltningen har derfor sat gang i en proces og ændring af arbejdsgange for at hjemtage en række opgaver, der i dag varetages af eksterne rådgivere.

Ved at hjemtage opgaver som projektering af mindre anlægsprojekter, udarbejdelse af skilteplaner og øvrige opgaver, så disse opgaver udelukkende varetages af interne medarbejdere i stedet for at medarbejderne primært styrer projekterne, forventer ledelsen, at der vil ske en stigning i antallet af fakturerbare timer internt i Anlæg uden fordyrelse af anlægsprojekterne. På den måde vil selvfinansieringsgraden af medarbejderne på Anlæg stige, hvilket også er nødvendigt.

Dette arbejde kan dog ikke løse hele udfordringen på 2,5 mio. kr. Forvaltningen vurderer, at der i forhold til opgaveporteføljen og faktureringsgraden per medarbejder er minimum to medarbejdere for meget i anlægsteamet. Det er derfor nødvendigt at indstille to af medarbejderne i Anlæg til afskedigelse.

Udover dette, er der en økonomisk ubalance på 2,4 mio. kr. på området, som er kommet frem ved den tætte gennemgang af økonomien i Anlæg. Gennemgangen har vist, at der i 2016 er blevet fjernet 2,4 millioner kr. fra området, og at man i 2020 har kunne konstatere, at det ikke var en holdbar løsning. Derfor er der fra 2020 blevet tilført 2,4 mio. kr. ved at overføre midler fra kirkegårde, som ligger under parkområdet. Det kan vi nu konstatere heller ikke er en holdbar model, da der er et betydeligt underskud på parkområdet. Det er derfor forvaltningens anbefaling, at disse midler bør tilbageføres til parkområdet. Det øger dermed den økonomiske ubalance i Trafik og Anlæg med yderligere 2,4 mio. kr.

Det er forvaltningens anbefaling, at underskuddet på de 2,4 millioner fremadrettet dækkes i Anlæg via dele af den kombinerede merindtægt og mindreudgift fra hhv. kontrakten for byudstyr og lov- og cirkulæreprogrammet, hvilket vil betyde, at der samlet skal afskediges to medarbejdere i Anlæg.

Den videre proces

Efter drøftelsen på mødet den 19. maj 2026 får udvalget forslaget til endelig godkendelse på udvalgets møde den 2. juni 2026. Til godkendelsessagen vil foreligge bemærkninger fra MED-siden.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 13: C-sag: Økonomisk genopretningsplan for park, kirkegårde og krematorium

01.30.00-G01-26-26

Sagsresumé

Denne sag skal ses i relation til Klima- og Miljøudvalgets drøftelse af udvalgets samlede budgetbidrag 2027-30, der også behandles på udvalgsrådet den 19. maj 2026.

Økonomiudvalget har med rammeudmeldingen for budget 2027 bestilt en analyse og bud på både kortsigtede og langsigtede løsninger for at bringe økonomien i balance for vintertjeneste, vedligehold af parker og grønne områder samt kirkegårdsområdet (vej, park og kirkegård).

Forvaltningen præsenterer med denne sag en række forslag, der delvist opfylder Økonomiudvalgets bestilling. Udvalget bedes drøfte disse med henblik på at forvaltningen kan præsentere et tilrettet forslag på udvalgsrådet den 2. juni 2026 som en del af udvalgets samlede budgetbidrag.

Udvalget skal endeligt vedtage dets budgetbidrag på udvalgsrådet den 16. juni 2026.

Indstilling

Klima- og Miljøforvaltningen indstiller, at Klima- og Miljøudvalget drøfter forslag, der kan skabe balance i økonomiområdet vej, park og kirkegårde. Udfaldet af drøftelsen vil herefter indgå i behandlingen af udvalgets budgetbidrag.

Beslutning

Klima- og Miljøudvalget drøftede sagen.

Sagsfremstilling

Vintertjenesten

Den økonomiske ubalance på området skyldes prisstigninger på kontrakter på 14 mio. kr. svarende til 48 % af det samlede budget på 31,4 mio. kr.

En analyse af mulige kortsigtede og langsigtede løsninger for vintertjenesten beskrives i detaljer i bilag i budgetbidragssagen. Forslag til løsninger er tidligere blevet forelagt udvalget den 17. marts 2026 og den 28. april 2026.

Tabel over udfordringer og løsninger på området.

Udfordring		-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
Vej, Park og Kirkegårde	Prisstigning Vintertjenesten	-14.000	-14.000	-14.000	-14.000
Intet område	Andel af Lov- og cirkulæreprogram og kontraktindtægter på byudstyr	5.613	7.313	7.313	7.313

Forvaltningen anbefaler, at der overføres 5,6 mio. kr. årligt fra indtægter og mindreudgifter for ny kontrakt på byudstyr og lov- og cirkulæreprogrammet, som beskrives nedenfor.

Herefter resterer en ubalance på 8,4 mio. kr. i 2027 faldende til 6,7 mio. kr. i 2028 og frem. Forvaltningen arbejder på forskellige projekter, der skal medvirke til at skabe balance på området.

Lov- og cirkulæreprogram og kontraktindtægter på byudstyr

Vejområdet får i 2027 og frem en merindtægt og en mindreudgift, som delvist kan afhjælpe de økonomiske udfordringer. Det vedrører midler fra Lov og Cirkulæreprogrammet samt en kontrakt om byudstyr.

Lov- og Cirkulæreprogrammet betyder, at producenter, der sætter visse plastprodukter i cirkulation på det danske marked, nu skal dække omkostningerne til indsamling, sortering og genanvendelse. Med de ændrede regler kompenseres kommunerne for udgifter til renhold af byen, hvilket udgør en mindreudgift for kommunen, da opgaven allerede udføres.

På Vejområdet er der indgået en ny kontrakt om byudstyr. Kontrakten betyder, at udvalget får en merindtægt i 2027.

I alt vil området have merindtægter og mindreudgifter for 8,0 mio. kr. i 2027 stigende til 9,7 mio. kr. i 2028 og frem.

2,4 mio. kr. af disse midler foreslås anvendt til at dække det underskud, der opstår i Trafik og Anlæg, som følge af, at den omtalte overførsel dertil fra kirkegårdsområdet stoppes. De resterende 5,6 mio. kr. foreslås anvendt til vintertjenesten.

Park, Kirkegårde og Krematorium

De økonomiske ubalancer på områderne skyldes prisstigninger på kontrakter for parkområdet, manglende hensættelser til nyt krematorium og en historisk ubalance på kirkegårdsområdet. De tre områder har et samlet budget på 63 mio. kr. og ubalancen udgør på 9,5 mio. kr. årligt.

Ubalancen for park, kirkegårde og krematorium imødekommes delvist af tre forhold: Et nyt styringssetup for takstområdet, som byrådet godkendte ved årsberetningen for 2025, en historisk overførsel til anlægsområdet, som stoppes fremover, samt nye takster for gravstedsydelse, der forventes behandlet i udvalget i 2027. Der rester herefter en ubalance på 2,8 mio. kr. årligt.

Forvaltningen foreslår, at denne ubalance imødekommes ved at reducere budgettet til vejdriften med 2,8 mio. kr. årligt svarende til ca. 1,5 %.

Udfordringer og løsninger uddybes nedenfor.

Tabel der opsummerer udfordringer og mulige løsninger.

Udfordring		-9.500	-9.500	-9.500	-9.500
Vej, Park og Kirkegårde	Prisstigning Parkområdet	-3.000	-3.000	-3.000	-3.000
Vej, Park og Kirkegårde	Kirkegårdsområdet (historisk ubalance)	-3.200	-3.200	-3.200	-3.200
Vej, Park og Kirkegårde	Hensættelser krematoriet	-3.300	-3.300	-3.300	-3.300
Løsninger		9.500	9.500	9.500	9.500
Intet område	Nyt styringssetup for takstområdet (krematoriet)	3.300	3.300	3.300	3.300
Trafik og Anlæg	Tilbageførsel fra anlægsområdet	2.400	2.400	2.400	2.400
Vej, Park og Kirkegårde	Nye takster for gravstedsydelse	1.000	1.000	1.000	1.000
Vej, Park og Kirkegårde	Reduktion af budget vejdrift på 1,5%	2.800	2.800	2.800	2.800

Parkområdet

På parkområdet er udgifterne til drift og vedligeholdelse af parker og grønne områder øget med 5 mio. kr. efter udbud i 2024. Det svarer til en stigning på 38 %. På By- og Kulturudvalgets møde den 26. marts 2025 blev der besluttet en varig

finansiering for 2 af de 5 mio. kr. samt midlertidig finansiering af 3 mio. kr. i 2025 og 2026. Fra 2027 og frem er der derfor fortsat en udfordring på 3 mio. kr. Besparelserne blev den gang primært fundet på budgettet til bestillingsarbejder.

Kirkegårdsområdet

På udvalgets drøftelse den 24. februar 2026 orienterede forvaltningen om en historisk ubalance mellem budgettet for kirkegårdsområdet og dets faktiske udgifter på 3,2 mio. kr. Forvaltningen har siden undersøgt, hvad der ligger til grund for denne ubalance. En mindre del af ubalancen skyldes, at kommunen med tiden har fået færre indtægter på området, samtidig med at udgifterne er uændrede. Flere og flere vælger nemlig bisættelser, som har lavere takster end begravelser, samtidig med at kommunen skal vedligeholde de samme arealer.

Langt den største del af ubalancen skyldes dog, at der i en årrække er blevet overført 2,4 mio. kr. fra kirkegårdsområdet til det daværende anlæg og fornyelse. Der er tale om en ordinær disponering indenfor budgetrammen, hvor et overskud på kirkegårdsdriften er blevet brugt til at dække et underskud på anlæg og fornyelse. De to områder er dog ikke længere organisatorisk bundet sammen, og forvaltningen vil derfor føre midlerne tilbage til kirkegårdsområdet.

Konsekvensen for anlæg og fornyelse, som nu er trafik og anlæg, beskrives i sagen Økonomisk genopretningsplan og balance af lønudgifter indenfor for trafik, anlæg og vejområdet, som ligeledes behandles på udvalgsmødet den 19. maj 2026.

Forvaltningen er ved at genberegne taksterne for erhvervelse og fornyelse af gravsteder. I den proces vurderes det, om alle udgifter, som retmæssigt kan indgå i taksterne, er korrekt medregnet. Kirkegårde fungerer nemlig også som parkarealer, og udgifter forbundet med driften af dem, har ikke været indregnet i taksterne. Dette til trods for, at arealerne kommer alle borgere til gode.

Forvaltningen forventer at forelægge udvalget en beslutningssag efter sommerferien. Her vil de nye takster, som vil gælde fra 2027, foreligge. Et forsigtigt skøn er, at indtægterne med de nye takster kan øges med ca. 1,0 mio. kr. årligt. Dette er dog behæftet med usikkerhed, da det afhænger af, hvor mange der har brug for gravstedsydelse på Odense Kommunes seks kirkegårde.

Krematoriet

Kommunale krematorier skal ifølge vejledningen om beregning af krematorietakster indregne afskrivninger og forrentning, som henlægges til fremtidige investeringer i bygninger og ovnanlæg. I forbindelse med et servicetjek af alle takster blev By- og Kulturforvaltningen opmærksomme på den regel. Det betyder, at der er en udfordring på 3,3 mio. kr. årligt på området.

Byrådet har med årsberetningen for 2025 godkendt et nyt styringssetup for hensættelser til krematoriet. Budgetudfordringen vil dermed være løst med den fremadrettede praksis.

Vejdriften

Forvaltningen har undersøgt, om der kan findes midler på Odense Kommunes bestillingsarbejder i vejdriften. Denne konto bruges til vedligehold af Odenses veje, fortove, brønde mv. En bys veje er at betragte som byens gulv, og dermed en investering, man skal passe godt på. Det er derfor ikke uden konsekvenser, når der justeres på vedligeholdelsen. Dertil kommer, at en meget stor andel af midlerne på kontoen er bundet i kontrakter, hvor der ikke kan justeres på samme måde som på det grønne område. Det er derfor begrænset, hvilke udgifter, der kan skrues på.

Forvaltningen at budgettet til vejdriften reduceres med 2,8 mio. kr. svarende til ca. 1,5 % af det samlede budget for at skabe balance på området for park, kirkegårde og krematorium.

Øvrige risikoområder

Ud over ovenstående kendte udfordringer står udvalget også overfor en række risikoområder. Det første risikoområde er yderligere prisstigninger. Opgaverne under Park og vej er primært udliciteret og varetages af eksterne leverandører. Jævnfør beskrivelsen af vintertjenesten og parkområdet er flere af kontrakterne de seneste år blevet dyrere ved udbud end den almindelige prisfremskrivning. Der er derfor risiko for, at andre lignende kontrakter ved næste udbud også bliver dyrere. Et eksempel er kontrakten på græsslåning af boldbaner, som skal i udbud i 2027 og får virkning fra 2028.

Det andet risikoområde er efterslæb på veje, broer mv. Efterslæbet kan udgøre en økonomisk risiko, fordi almindelig slitage udvikler sig til større og dyrere skader, når der ikke vedligeholdes løbende.

Det nuværende efterslæb udgør i alt 202,2 mio.kr. Efterslæbet vil frem mod 2044 øges til 785,7 mio. kr., hvis ikke der tilføres yderligt budget. For at bevare den nuværende stand skal der tilføres 25,4 mio. kr. årligt.

Økonomi

Denne sag har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Punkt 14: D-sag: Status for klimatilpasningsplan 2025

01.30.00-G01-91-26

Sagsresumé

I denne sag bliver Klima- og Miljøudvalget orienteret om den årlige status på klimatilpasningsplanens indsatser og indikatorer. Klimatilpasningsplanen er en del af Odense Kommunes DK2020-klimaplaner. Heri forpligter kommunen sig til både at arbejde mod en reduktion af drivhusgasser samt at tilpasse byen, så den er robust til håndteringen af fremtidens klima. Det betyder, at kommunen har forpligtet sig til at gennemføre de nødvendige tiltag for at blive klimaneutral samt modstandsdygtig og robust til fremtidens klima senest i 2050.

Klimatilpasningsplanen følger samme opfølgings- og revisionscyklus som Klimahandleplanen, da de to planer tilsammen udgør grundlaget for DK2020-forpligtelsen.

Klimatilpasningsplanen skal ses som et strategisk værktøj til at prioritere indsatser mod oversvømmelser, stigende grundvand og andre klimarelaterede risici.

Forvaltningen forventer at påbegynde en revidering af Klimatilpasningsplanen ultimo 2026/primus 2027. Revisionen vil ske i samarbejde med VandCenter Syd for at koordinere med deres projektportefølje med henblik på at højne projekternes kvalitet.

Status baseret på opgørelse for 2025

Klimatilpasningsplanens seneste revidering blev vedtaget i 2024. Blandt planens initiativer findes ti eksempler på specifikke projekter, hvoraf nogle ikke længere er aktuelle på grund af byens udvikling, de kan ses på side 48-52 samt side 57-76 i Klimatilpasningsplanen 2024. Status for de specifikke projekter er som følger:

- Bolbro Rende – i forprojektering med fokus på natur, miljø og rekreative værdier. Finansieret med 3 mio. kr. i budget 2024
- Kongensgade – muligheden for vandhåndtering i projektet er under afklaring. Dog tyder indledende undersøgelser på, at vandhåndtering ikke bør indgå i projekteringen.
- Diget ved Næsby Plejecenter er aktuelt, men uden finansiering.
- Helhedsplan for Odense Kanal 1 er aktuel, men uden finansiering. Dog fremgår det af klimatilpasningsplanen, at projektet skal være igangsat inden 2030.
- Øvrige projekter i planen er enten ikke længere aktuelle, ikke igangsat eller ikke finansieret.

Når projekter ikke længere er aktuelle, skyldes det, at byudviklingen har ændret de fysiske rammer, så der enten ikke er plads til de planlagte løsninger, eller at udfordringen er løst med tekniske tiltag såsom underjordiske rør eller andre infrastruktur løsninger. Her udgør den økonomiske ramme en væsentlig faktor som årsag til valget af rørlagte løsninger under jorden. Dette gælder både kommunens prioriteringer af medfinansiering og VandCenter Syds finansieringsmuligheder. Hvis et projekt ikke kan indgå i VandCenter Syds portefølje på en samfundsøkonomisk rentabel måde, er sandsynligheden for, at det bliver realiseret, betydeligt mindre, især hvis Odense Kommune ikke kan medfinansiere projekterne. Årsagen til, at VandCenter Syd ikke kan stå alene med finansieringen af løsningerne, skyldes den lovgivning, de er underlagt.

Indsatser for klimatilpasning

I Klimatilpasningsplanen 2024 er angivet nogle indsatser, der skal være med til at opfylde byens mål om et klimatilpasset Odense i 2050. De indsatser, som er angivet i Klimatilpasningsplanen 2024, stemmer overens med dem, som er angivet i risikostyringsplanen ”Udsigt til Vand”. På nuværende tidspunkt er klimatilpasningsteamet i gang med en revision af den eksisterende risikostyringsplan. Den reviderede version skal være vedtaget senest i oktober 2027. I Klimatilpasningsplanen skal indsatserne sikre, at vi får indarbejdet løsninger i by- og anlægsprojekter, der arbejder henimod et mere klimatilpasset Odense. Derfor består indsatserne bl.a. af:

- En indsats, der skal beskytte Odense Kommune mod stigende vand fra fjorden.
- En indsats for håndtering af hverdagsregn på overfladen frem for i underjordiske rør.

- En indsats, der skal sikre, at vi kan håndtere ekstremregn på overfladen, hvor det lander, så det ikke skaber udfordringer i de lavtliggende områder.
- En indsats, der tænker håndtering af en varmere by ind. Her kan valg af materialer og byens farver spille en rolle.
- Dialog og samarbejde med relevante og berørte aktører.
- Vi kan ikke løfte opgaven alene, og derfor kræver det et godt og stærkt samarbejde med de berørte aktører i kommunen.

Indikatorer for klimatilpasning

Odense Kommune har som mål, at byen skal være klimatilpasset i 2050. Klimatilpasningsplanen beskriver en række delmål frem mod 2030, som understøtter dette mål:

- Klimatilpasningsplanens første indsatser igangsættes.
- De første vandhåndteringsprojekter gennemføres.
- Klimatilpasning indtænkes på offentlige arealer og bygninger, hvor det er muligt.
- Planen revideres med prioritering af nye projekter.
- Helhedsplaner for vandhåndtering udarbejdes i samarbejde med VandCenter Syd.
- DK2020-planlægningen indarbejdes ved kommuneplanens revision.
- Et bedre datagrundlag opbygges til prioritering af fremtidige indsatser.

Status for 2025-opgørelsen:

Opgørelsen viser fremdriften i klimatilpasningsarbejdet målt på centrale indikatorer. Resultaterne afspejler både integration af klimatilpasning i planlægning og konkrete fysiske indsatser, der bidrager til en grønnere by og bedre vandhåndtering.

Byudvikling med kvalitet:

- 9 lokalplaner er vedtaget i 2025, hvoraf 5 indeholder biofaktor, og 2 indeholder tilbageholdelse af ekstremregn. Ingen af de vedtagne lokalplaner indeholder krav om eller mulighed for vandkorridor. At kun 2 lokalplaner indeholder krav om tilbageholdelse af ekstremregn, hænger sammen med vedtagelsen af Kommuneplan 2024–2036 den 18. juni, hvor kravet blev fjernet. Lokalplaner skal følge kommuneplanen, og derfor indeholder nogle planer fortsat disse krav. Samtidig stilles der ikke krav om biofaktor for alle anvendelser, hvilket er årsagen til, at fire lokalplaner ikke indeholder sådanne krav.

Et grønnere Odense:

- Etablering af 2 ha ny skov.
- Rydning af 18 ha skov i forbindelse med anlæg af ny jernbane. Igangværende dialog mellem Naturstyrelsen og Vejdirektoratet omkring etablering af ny skov som følge af den ryddede skov.
- BKU satte i 2023 et mål om ca. 20.000 vejtræer, men det aktuelle niveau er ca. 19.200 i 2026 og 19.300 i 2027, hvilket kræver bedre plantebede og finansiering for at nå målet. I 2025 blev 75 træer fældet og ca. 83 plantet. Det siger derfor ikke noget om, hvorvidt kronedækket, altså andelen af byen dækket af trækrone, er steget eller faldet i 2025.

Vandhåndtering:

- Regnvandshåndtering i byforskønnelsen af Kongensgade er ved at blive afsøgt. Dog tyder indledende undersøgelser på, at vandhåndtering ikke bør indgå i projekteringen.
- Bolbro Rende er i opstartsfasen for en vanddisponeringsplan/helhedsplan for Bolbro (stadionbyen).
- En vanddispositionsplan for Erhvervsområde Øst er under udarbejdelse i samarbejde med VandCenter Syd og Kerteminde Kommune.

Indstilling

Sagen fremsendes til orientering.

Beslutning

Orientering givet.

Punkt 15: D-sag: Aktuelle sager

01.30.00-G01-6862-25

Sagsresumé

Orientering om aktuelle sager.

Beslutning

Orientering givet.